

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

Každé druhé pondělí v místnosti 131 od 19:15 (není-li uvedeno jinak)

Program pro ZS 2014/15

20. 10. **The Wicker Man**, režie R. Hardy, Velká Británie, 1973 (100 min.)

REPRÍZA

Kultovní pohanský thriller, jehož znalost by měla být pro každého religionistu samozřejmostí. Upjatý křesťanský policejní inspektor Howie se vydá na skotský ostrov Summerisle pátrat po zmizelé holčičce. Ostrov je však obýván pohany praktikujícími staré rituály, a pátrání proto brzy vezme nečekaný spád.

3. 11. **Nuerové**, režie H. Harris & R. Gardner, Sudán/USA, 1971 (73 min.)

DOKUMENT

Označení Nuerové pochází od sousedících Dinků, Šilluků a Arabů, nikoli od nich samých. Jejich životy se točí především kolem dobytčích stád. Jednání, rituály, vyprávění, hry i dny se proto řídí jinými pravidly a rytmy, než na jaké jsme zvyklí my.

24. 11. **Ve dvou myslích**, režie M. Kaul, Indie, 1973 (82 min.)

JINÉ SVĚTY

Osamělý duch se zamiluje do mladé nevěsty. Jejím ženichem je kupec, který hned po svatbě odjede do jiného města za obchodem, a duch tak využije možnosti být se svou milovanou a vezme na sebe ženichovu podobu.

8. 12. **Adamova jablka**, režie A. T. Jensen, Dánsko, 2005 (94 min.)

REPRÍZA

Dánská černá komedie na motivy Knihy Jóbovy. Neonacista Adam je odsouzen k prospěšným pracím na faře, kterou vede nezdolně optimistický farář Ivan. Cynický Adam se rozhodne zlomit Ivanovu víru ve vítězství Boha nad Satanem.

12. 1. **Velké ticho**, režie P. Gröning, Francie/SRN/Švýcarsko, 2005 (162 min.) – **začátek v 18:00**

DOKUMENT

Když Philip Gröning v roce 1984 požádal klášter Grande Chartreuse o povolení zde natáčet, dostalo se mu odpovědi, že mniši ještě nejsou připraveni. Začít mohl až po šestnácti letech.

26. 1. **Cabeza de vaca**, režie N. Echevarría, Mexiko, 1991 (112 min.) – **začátek v 18:30**

JINÉ SVĚTY

U pobřeží Floridy ztroskotala loď conquistadorů, z nichž se jen hrstka zachránila na souš. Mezi nimi je i Cabeza de Vaca, který se vydá cestou do neznáma směrem na západ, kde by měli být Španělé. Během svého putování narazí na nejrůznější kmeny a postupem času se začne sžívat s místními a proměňovat k jejich obrazu.

9. 2. **Appunti per un'Orestiade africana**, režie P.P. Pasolini, Itálie, 1970 (71 min.)

Il pistolero dell'Ave Maria, režie F. Baldi, Itálie, 1969 (80 min.)

začátek v 18:15

To, že antické tragédie promlouvají i v současnosti, potvrzují jejich četné filmové adaptace. Každé takové dílo zasazuje tragédie do nových kontextů, podmíněných žánrovými konvencemi, rozdílnými kulturními danostmi, či politickými zájmy. Vybrané dva filmy se hodí zejména k uvažování nad rekontextualizacemi, protože byly vytvořeny tvůrci ze stejné země, v malém časovém rozestupu a na základě stejného materiálu. Přesto však jde o díla zcela odlišná.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

20. 10., 19:15, místnost 131

REPRÍZA

THE WICKER MAN

Režie Robin Hardy, Velká Británie, 1973 (100 min.)

Kultovní pohanský thriller (a zčásti i muzikál), jehož znalost by měla být pro každého religionistu samozřejmostí. Upjatý křesťanský policejní inspektor Howie se vydá na skotský ostrov Summerisle pátrat po zmizelé holčičce. Ostrov je však obýván pohany praktikujícími staré rituály, a pátrání proto brzy vezme nečekaný spád.

Film Robina Hardyho souhrou nešťastných náhod nebyl nikdy uveden do běžné distribuce a promítal se jen okrajově jako „B-movie“ v silně zkrácené verzi (84 min.). Přesto si brzy získal kultovní status, který byl obtížnou dostupností jedině posílen. Teprve díky DVD verzi z roku 2002 byl film zpřístupněn širší veřejnosti ve zrestaurované stominutové verzi.

Při přípravě filmu přečetli režisér i scénárista všech 12 svazků Frazerovy *Zlaté ratolesti*, a právě na působivých myticko-rituálních vzorcích z této knihy se celý film pokusili postavit. Zároveň se však dokázali vyhnout zjednodušujícím frazerovským interpretacím a dokázali vytvořit film, který je mnohoznačný a myšlenkově i emocionálně provokující.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

3. 11., 19:15, místnost 131

DOKUMENT

The Nuer (Nuerové)

Režie Hilary Harris & Robert Gardner, Sudan & USA, 1971, 73 min.

Označení Nuerové pochází od sousedících Dinků, Šilluků a Arabů, nikoli od nich samých. Jejich životy se točí především kolem dobytčích stád. Jednání, rituály, vyprávění, hry i dny se proto řídí jinými pravidly a rytmy, než na jaké jsme zvyklí my.

Dvojice režisérů patří k nevlivnějším vizuálním etnografům vůbec a i v tomto filmu dokazují, že jsou schopni přeložit některé aspekty odlišného života do nám srozumitelného filmového jazyka. Působivá vizuální stránka, kombinovaná se střihem, dokáže diváka obohatit i tím, že ho na chvíli vytrhne z jeho běžnosti.

Tento etnografický film je pro religionisty samozřejmě zajímavý i tím, že byl natočen mezi lidem, který byl předmětem klasického díla Evanse-Pritcharda. Tvůrci sice do nilského povodí dorazili až pětadvacet let po slavném mysliteli, přesto snad však toto dílo může přispět k uchopení textových znalostí i jinými smysly, než je v akademii běžné.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

24. 11., 19:15, místnost 131

JINÉ SVĚTY

दुविधा (Ve dvou myslích)

Režie Mani Kaul, Indie, 1973, 82 min.

Osamělý duch se zamiluje do mladé nevěsty. Jejím ženichem je kupec, který hned po svatbě odjede do jiného města za obchodem, a duch tak využije možnosti být se svou milovanou a vezme na sebe ženichovu podobu.

Do převyprávění lidového příběhu z Radžasthánu dokázali tvůrci zakomponovat inspiraci z tradičních miniaturních maleb, společenskou kritiku a v rámci filmového média netradičně koncipovanou realitu ducha.

Režisér a filmový teoretik Mani Kaul točil tento film za velmi omezujících okolností, které dokázal přeměnit v přednosti. Vytvořil tak dílo svérázné jak po stránce vizuální, stříhové tak i narativní.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

REPRÍZA

8. 12., 19:15, místnost 131

ADAMS ÆBLER (ADAMOVA JABLKA)

Režie Anders Thomas Jensen, Dánsko, 2005 (94 min.)

Dánská černá komedie na motivy Knihy Jóbovy. Neonacista Adam je odsouzen k prospěšným pracím na faře, kterou vede nezdolně optimistický farář Ivan. Cynický Adam se rozhodne zlomit Ivanovu víru ve vítězství Boha nad Satanem.

V postavách Adama a Ivana rozehrává film konfrontaci mezi absolutním zlem a dobrem. Skutečnost se nicméně ukáže být složitější a divák si brzy přestane být jist, na čí straně je pravda.

Režisér Jensen v tradici nejlepších současných dánských filmů překračuje hranice žánrů a nechává biblické drama přecházet v černou komedii, jejíž drsnost nezná mezí – to vše zaobaleno do hávu magického realismu, díky jehož idyličnosti mohou být citlivá a provokativní mravní témata rozehrávána o to vyhroceněji.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

12. 1., 17:45, místnost 131

DOKUMENT

Die große Stille (Velké ticho)

Režie Philip Gröning, SRN/Francie/Švýcarsko, 2005, 162 min.

Když Philip Gröning v roce 1984 požádal klášter Grande Chartreuse o povolení zde natáčet, dostalo se mu odpovědi, že mniši ještě nejsou připraveni. Začít mohl až po šestnácti letech.

Do kontrastu k modlitbám je postavena práce, jako protiklad k nebi leží půda. I mniši se samozřejmě baví, při nedělní procházce se kloužou na sněhu, pokřikují na sebe a smějí se. Celým filmem prochází motiv plynutí času: Film začíná a končí zimou, roční období uvádějí série přírodních obrazů.

U Philipa Gröninga stojí za povšimnutí práce se světlem: světlo pronikající okny a pootevřenými dveřmi tvoří geometrické obrazce, dominantními barvami jsou většinou hnědá a žlutá. Vzápětí je do kontrastu postaven holý strom na zasnežené stráni a teplé barvy předchozího záběru rázem přejdou v zimní šed'.

Slovo k úvodu pronese Tobiáš Kolmačka.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

26. 1., 18:30, místnost 131

JINÉ SVĚTY

Cabeza de Vaca

Režie Nicolás Echevarría, Mexiko/Španělsko/UK/USA, 1991, 112 min.

U pobřeží Floridy ztroskotala loď conquistadorů, z nichž se jen hrstka zachránila na souš. Mezi nimi je i Cabeza de Vaca, který se vydá cestou do neznáma směrem na západ, kde by měli být Španělé. Během svého putování narazí na nejrůznější kmeny a postupem času se začne sžívat s místními a proměňovat k jejich obrazu.

Kamera zde dokumentárně sleduje podivné dění a jednání. I forma je však obohacena a komplikována téměř surrealistickým střihem, který destabilizuje diváckou samozřejmost. Kombinace těchto postupů může v divákovi vyvolat pocity nikoli nepodobné prvnímu setkání se zcela jinými kulturami, u kterých se lze jen stěží chytit nějakých znaků poskládaných do nám přístupných významů.

V této adaptaci vzpomínek španělského dobrodruha se setkají hned dva etnografové: Mexický režisér se proslavil svými dokumenty o amerických indiánech a předloha titulního hrdiny je považována za jakéhosi proto-antropologa.

Slovo k úvodu pronese
Roman Galovič.

RELIGIONISTICKÝ FILMOVÝ KLUB

9. 2., 18:15, místnost 131

Oresteia v nových kontextech

Poznámky k africké Oresteii (Appunti per un'Orestide africana)

Režie Pier Paolo Pasolini, Itálie, 1970, 71 min.

Il pistolero dell'Ave Maria

Režie Ferdinando Baldi, Itálie, 1969, 80 min.

To, že antické tragédie promlouvají i v současnosti, potvrzují jejich četné filmové adaptace. Každé takové dílo zasazuje tragédie do nových kontextů, podmíněných žánrovými konvencemi, rozdílnými kulturními danostmi, či politickými zájmy. Vybrané dva filmy se hodí zejména k uvažování nad rekontextualizacemi, protože byly vytvořeny tvůrci ze stejné země, v malém časovém rozestupu a na základě stejného materiálu. Přesto však jde o díla zcela odlišná.

Ve svém filmu prezentuje Pasolini své poznámky a úvahy k plánovanému, leč nerealizovanému africkému zfilmování *Oresteie*, a přiblíží tak divákovi proces umělecké adaptace antického textu do filmové podoby. Pro katolicky-marxistického umělce tvoří ústřední poselství Athénin soud nad Orestem. Především skrze tento narativ se autor snaží uchopit změny, které tehdy africký kontinent prodělával. Jeho intelektuální eurocentrismus však může působit až komicky, především když se konfrontuje s názory místních studentů.

V druhém filmu se mladý pistolník od dávného přítele dozví pravdu o své minulosti. Hrdina se v návaznosti na to vydá cestou pomsty za zákeřnou vraždu otce, spáchanou jeho manželkou spolu s jejím milencem. Tato béčková adaptace tragédie ve stylu italských westernek se za pomoci excesivního jazyka vyžívá v reprezentaci mačistických mužů, přeseexualizovaných žen a přehnaných emocí. Závěr filmu pak dosahuje věru tragických dimenzí.

